

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

«27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

вибіркова

Освітньо-професійна програма: **Фінанси, банківська справа та страхування**
Спеціальність: **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**
Галузь знань: **07 «Управління і адміністрування»**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Факультет: **економічний**
Мова навчання: **українська**

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 03.04.2023 року, протокол № 3, та введеної в дію наказом ректора № 118 від 03.04.2023 р.

Розробник: **Федишин Майя Пилипівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Федишин Майя Пилипівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП **Наталія БАК**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НІКІФОРАК**

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів систему знань з питань закономірностей та основних етапів еволюції, принципів побудови, особливостей форм організації грошових і кредитних систем зарубіжних країн в умовах існування розвинутих фінансових ринків та фінансових ринків, які формуються під впливом діджиталізації. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набутти додаткових загальних і фахових компетентностей, які розширяють їхні можливості для професійної самореалізації; творчо оперувати набутими знаннями, розвивати логічне, системне і економічне мислення щодо історичних аспектів розвитку грошово-кредитних систем країн, розвивати вміння науково осмислювати державну грошово-кредитну політику та застосувати набуті знання як у навчанні так і в майбутній професійній діяльності.

Пререквізити. Дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн», – це «Гроші і кредит», «Макроекономіка», «Банківська система», «Міжнародна економіка».

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності в галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або в процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні та фахові компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (грошово-кредитна, банківська, парабанківська системи);
- здатність застосовувати знання банківського законодавства у сфері регулювання грошово-кредитних систем;
- здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання грошово-кредитних відносин.

Програмні результати навчання:

- знати і розуміти теоретичні основи функціонування грошово-кредитних систем провідних країн світу та їх складових;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- вміти аналізувати та оцінювати стан світової валютної системи та грошово-кредитних ринків різних країн;
- визначати шляхи розвитку та ефективного функціонування грошово-кредитних систем зарубіжних країн у контексті інтеграційних, глобалізаційних та деглобалізаційних процесів у фінансовій сфері.

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	III	V	3	90	15	30	-	-	45	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Еволюція та сучасний стан грошово-кредитних систем провідних країн світу						
Тема 1. Суть і основні етапи еволюції грошових, кредитних, валютних систем провідних країн світу	8	2	4	-	-	2
Тема 2. Інструментарій регулювання грошово-кредитної системи	7	2	2	-	-	3
Тема 3. Грошова і кредитна системи США	7	1	2	-	-	4
Тема 4. Грошова і кредитна системи Великої Британії	8	1	2	-	-	5
Тема 5. Грошова і кредитна системи Німеччини	8	1	2	-	-	5
Тема 6. Грошова і кредитна системи Франції	7	1	4	-	-	2
Разом за змістовим модулем 1	45	8	16	-	-	21
Змістовий модуль 2. Еволюція та сучасний стан грошово-кредитних систем окремих країн світу та України						
Тема 7. Грошова і кредитна системи Канади та Італії	10	2	4	-	-	4
Тема 8. Грошова і кредитна системи Японії	9	1	2	-	-	6
Тема 9. Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитних систем країн світу	15	2	4	-	-	9
Тема 10. Грошова і кредитна системи України	11	2	4	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	45	7	14	-	-	24
Усього годин	90	15	30	-	-	45

Тематика лекційних занять

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема. Суть і основні етапи еволюції грошових, кредитних, валютних систем провідних країн світу</p> <ol style="list-style-type: none"> Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни, основні етапи розвитку та типи грошової системи. Кредитна система, її складові елементи. Валютні системи: поняття, призначення та елементи. Інтеграційні процеси у світовій економіці та необхідність регулювання міжнародних валютних та фінансово-кредитних відносин
2	<p>Тема. Інструментарій регулювання грошово-кредитної системи</p> <ol style="list-style-type: none"> Державне регулювання грошової сфери. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери, його функції. Сутність грошово-кредитної політики, її цілі та види.

	4. Інституційна основа ГКП. Інструменти грошово-кредитної політики
3	Тема. Грошова і кредитна системи США. Грошова і кредитна системи Великої Британії 1. Становлення та розвиток грошової системи США. Формування кредитної системи США. 2. Федеральна резервна система, її становлення та організаційна структура. Спеціальні фінансово-кредитні інститути США та їх роль в економіці США 3. Становлення та розвиток грошової системи Англії. Кредитна система Великобританії та її розвиток 4. Банк Англії, його утворення, роль та функції. Діяльність комерційних банків та спеціальних фінансово-кредитних інститутів в сучасних умовах
4	Тема. Грошова і кредитна системи Німеччини. Грошова і кредитна системи Франції 1. Еволюція грошових систем Франції та Німеччини 2. Особливості розвитку кредитних систем Франції та Німеччини 3. Центральні банки Франції та Німеччини: створення та функції 4. Особливості діяльності комерційних банків країн. Спеціальні фінансово-кредитні інститути та їх значення 5. Грошово-кредитна політика Франції та Німеччини
5	Тема. Грошова і кредитна системи Канади та Італії 1. Становлення та розвиток грошової системи Італії. Особливості розвитку грошової системи в роки другої світової війни. Грошова система на сучасному етапі. 2. Становлення та розвиток кредитної системи. Банк Італії, організаційна структура, управління, завдання, функції та операції. Комерційні банки: особливості їх організації та операцій. Діяльність спеціалізованих кредитних установ. 3. Становлення та розвиток грошової системи Канади. 4. Кредитна система Канади та її становлення і розвиток. Банк Канади, його функції і операції. Банківські та небанківські фінансові установи.
6	Тема. Грошова і кредитна системи Японії 1. Особливості розвитку грошової системи та грошового обігу в Японії 2. Особливості розвитку кредитної системи Японії 3. Грошово-кредитна політика центрального банку Японії.
7	Тема. Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитних систем країн світу 1. Історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Польщі 2. Історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Румунії. 3. Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитної системи Китаю.
8	Тема. Грошова і кредитна системи України 1. Створення і розвиток грошової системи України. 2. Створення кредитної системи України. Створення механізму грошово-кредитного регулювання. 3. Основні етапи становлення НБУ, завдання, функції, структура та керівні органи НБУ 4. Реалізація грошово-кредитної політики НБУ в грошово-фінансовій сфері країни

Тематика практичних занять

п/п	Назва теми (питання/завдання)
1	Тема. Суть і основні етапи еволюції грошових, кредитних систем провідних країн світу Завдання: систематизувати знання щодо основних етапів еволюції грошових, кредитних систем, оволодіти знаннями практичного спрямування щодо грошових реформ, особливостей концентрації банківського капіталу, сучасних тенденцій у розвитку грошових і кредитних, валютних систем провідних країн світу
2	Тема. Суть і основні етапи еволюції валютних систем провідних країн світу Завдання: з'ясувати етапи формування світової валютної системи, вміти узагальнювати роль міжнародних організацій в умовах глобалізації та динамічних викликів; розвивати

	<p>логічне, системне і економічне мислення щодо історичних аспектів та сучасних тенденцій у розвитку валютних систем країн світу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте презентацію на тему: «Аналіз співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями (на вибір здобувача)». 2. Обґрунтуйте роль і значення діяльності міжнародних організацій в сучасних умовах 3. Україна на шляху до Європейської інтеграції: обґрунтуйте переваги та можливі ризики
3	<p>Тема. Інструментарій регулювання грошово-кредитної системи Завдання: активізувати знання щодо суті грошово-кредитної політики та її інституційної основа, об'єктів, суб'єктів, цілей, типів, інструментів грошово-кредитної політики, визначити роль центробанку у грошово-кредитному регулюванні</p>
4	<p>Тема. Грошова і кредитна системи США Завдання: поглибити знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики ФРС США та її ролі у світовій системі; вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій країни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узагальнити спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи даної країни та України. 2. Дослідити офіційний сайт ФРС та підготувати аналітику роботи щодо грошово-кредитного регулювання
5	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Великої Британії Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій країни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узагальнити спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи даної країни та України. 2. Дослідити офіційний сайт банку Англії та підготувати аналітику його роботи з грошово-кредитного регулювання. 3. Визначити спільні риси та відмінності у грошово-кредитному регулювання банку Англії та ЄЦБ
6	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Німеччини Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій країни; узагальнити спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи даної країни та України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узагальнити спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи даної країни та України. 2. Дослідити офіційний сайт Дойчезундесбанку та підготувати аналітику його роботи з грошово-кредитного регулювання. 3. Визначити спільні риси та відмінності у грошово-кредитному регулювання банку Англії та ЄЦБ
7	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Франції Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій країни.</p>
8	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Франції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які спільні та відмінні риси у розвитку грошово-кредитної системи Франції та США? 2. Які спільні та відмінні риси у розвитку грошово-кредитної системи Франції та Великої Британії? 3. Які спільні та відмінні риси у розвитку грошово-кредитної системи Франції та України. 4. Дослідити офіційний сайт банку Франції та підготувати огляд методів, інструментів

	монетарної політики
9	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Канади</p> <p>Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій Канади.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи Канади та України? 2. Дослідити офіційний сайт банку Канади та підготувати аналітичний огляд інструментів монетарної політики банку 3. Підготувати презентацію на тему: «Особливості діяльності та рейтинг банківських установ Канади» 4. Підготувати презентацію на тему: «Особливості діяльності та рейтинг небанківських установ Канади»
10	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Італії</p> <p>Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій Італії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи Італії та України? 2. Які спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи Італії та Канади? 3. Дослідити офіційний сайт банку Канади та підготувати аналітичний огляд інструментів монетарної політики банку 4. Підготувати презентацію на тему: «Особливості діяльності та рейтинг банківських установ Італії» 5. Підготувати презентацію на тему: «Особливості діяльності та рейтинг небанківських установ Італії»
11	<p>Тема. Грошова і кредитна системи Японії</p> <p>Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій країни.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи Японії та України? 3. Дослідити офіційний сайт банку Японії та підготувати аналітичний огляд інструментів монетарної політики банку 4. Підготувати презентацію на тему: «Особливості діяльності та рейтинг банківських установ Японії» 5. Підготувати презентацію на тему: «Особливості діяльності та рейтинг небанківських установ Японії»
12	<p>Тема. Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитних систем країн світу</p> <p>Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем європейських, південноамериканських, азійських, африканських країн; визначати особливості проведених грошових реформ та їх вплив на економіку; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики центробанками країн, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій європейських, південноамериканських, азійських, африканських країн; узагальнити спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитних систем країн та України; розвивати логічне, системне і економічне мислення щодо історичних аспектів розвитку грошово-кредитних систем країн</p> <p>Підготувати презентацію на тему: «Особливості формування та розвитку грошово-кредитної системи країни (на вибір здобувача)»</p>
13	<p>Тема. Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитних систем країн світу</p> <p>Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем південноамериканських, азійських, африканських країн; визначати особливості проведених грошових реформ та їх вплив на економіку; оволодіти знаннями щодо механізму</p>

	здійснення грошово-кредитної політики центробанками країн, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій південноамериканських, азійських, африканських країн; узагальнити спільні та відмінні риси розвитку грошово-кредитних систем країн та України; розвивати логічне, системне і економічне мислення щодо історичних аспектів розвитку грошово-кредитних систем країн Підготувати презентацію на тему: «Особливості формування та розвитку грошово-кредитної системи країни (на вибір здобувача)»
14	Тема. Грошова і кредитна системи України Завдання: систематизувати знання щодо етапів становлення і розвитку грошової, кредитної систем, визначати особливості проведених грошових реформ; оволодіти знаннями щодо механізму здійснення грошово-кредитної політики, вміти узагальнювати специфіку і особливості роботи фінансових інституцій України
15	Тема. Грошова і кредитна системи України 1. Які спільні риси розвитку грошово-кредитної системи України порівняно з провідними країнами світу? 2. Які відмінні риси розвитку грошово-кредитної системи України порівняно з провідними країнами світу? 3. Які виклики в роботі НБУ в умовах воєнного часу? 4. Які успішні рецепти з грошово-кредитного регулювання країн світу ви б запропонували використати в Україні?

Завдання для самостійної роботи здобувача

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, підготовку презентацій індивідуальних завдань із запропонованого переліку. Результати самостійної роботи здобувача оцінюються викладачем на практичних заняттях у межах розподілених балів для кожної окремої теми.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Суть і основні етапи еволюції грошових, кредитних, валютних систем провідних країн світу Завдання: 1. Проаналізуйте переваги сучасних форм грошей 2. Розкрийте сучасну структуру кредитної системи та види кредитних установ 3. Розкрийте зміст роботи транснаціональних банків. 4. Охарактеризуйте банківські монополії: види, роль та значення 5. Розкрийте необхідність проведення грошових реформ та їх види. 6. З'ясуйте різновиди сучасних інструментів платежу 7. Розкрийте інструменти валютної політики 8. Дослідіть роль валютної політики у валютній системі 9. Дослідіть становлення та розвиток Європейського Союзу. 10. Обґрунтуйте переваги та можливі фінансові ризики вступу України до Європейського Союзу	2
2	Тема: Інструментарій регулювання грошово-кредитної системи. Завдання: 1. Розкрийте класифікаційну характеристику інструментів грошово-кредитної політики. 2. Охарактеризуйте політику обов'язкових резервних вимог: її зміст та ефективність. 3. Політика рефінансування центральним банком комерційних банків: зміст,	3

	<p>ефективність та особливості застосування політики рефінансування в умовах інфляції та монетарної стабілізації.</p> <p>4. Процентна політика центрального банку.</p> <p>5. Політика центрального банку на відкритому ринку.</p> <p>6. Охарактеризуйте кейнсіанський та монетаристський підходи до грошово-кредитної політики</p> <p>7. Фіскальна і грошово-кредитна політика: проблеми взаємозв'язку</p> <p>8. Вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання</p> <p>9. Грошово-кредитна політика в умовах війни</p> <p>10. Центральний банк України на ринку державних цінних паперів: аналіз, ризику для грошово-кредитної системи</p>	
3	<p>Тема: Грошова і кредитна системи США</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Розкрийте суть програми економічної допомоги європейським державам після Другої світової війни – план Маршала.</p> <p>2. Дослідіть місце долара на сучасному етапі розвитку</p> <p>3. Поясніть особливості грошово-кредитної політики США в сучасних умовах.</p> <p>4. Розкрийте сучасну структуру грошового обігу в США.</p> <p>5. Охарактеризуйте роботу фінансово-кредитних інститутів США та їх роль в економіці США</p> <p>6. Дайте характеристику роботі федеральних резервних банків, їх функцій та операцій.</p>	4
4	<p>Тема: Грошова і кредитна системи Великої Британії</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Назвіть причини падіння ролі фунта стерлінгів у міжнародних розрахунках.</p> <p>2. Розкрийте особливості внутрішнього та зовнішнього аудиту Банку Англії.</p> <p>3. Дослідіть особливості сучасної кредитної системи Великої Британії.</p> <p>4. З'ясуйте механізм монетарної політики банку Англії в сучасних умовах.</p> <p>5. Розкрийте особливості діяльності фінансових установ країни, їх роль у міжнародних розрахунках.</p>	5
5	<p>Тема: Грошова і кредитна системи Німеччини</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Розкрийте сучасний стан грошової системи Німеччини</p> <p>2. Охарактеризуйте будова та структура кредитної системи Німеччини</p> <p>3. Дослідіть еволюцію створення Німецького федерального банку, його завдання та функції</p> <p>4. Дослідіть особливості організації роботи та операцій комерційних банків</p> <p>5. Дослідіть механізм грошово-кредитної політики Німеччини.</p> <p>6. Визначте інструменти грошово-кредитного регулювання в сучасних умовах</p>	5
6	<p>Тема: Грошова і кредитна системи Франції</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Дослідіть реформи грошової та кредитної систем країни</p> <p>2. Порівняйте особливості організації роботи та операцій комерційних банків та небанківських фінансових інституцій</p> <p>3. Дослідіть механізм грошово-кредитної політики Франції в сучасних умовах.</p> <p>4. Визначте інструменти грошово-кредитного регулювання в сучасних умовах</p>	2
7	<p>Тема: Грошова і кредитна системи Канади і Італії</p>	4

	<p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте сучасний стан грошової системи Канади. 2. Порівняйте особливості організації роботи комерційних банків та небанківських фінансових інституцій Канади 3. Визначте інструменти грошово–кредитного регулювання Канади в сучасних умовах 4. Дослідіть історію зони франка 5. Розкрийте сучасний стан грошової системи Італії. 6. Порівняйте особливості організації роботи комерційних банків та небанківських фінансових інституцій Італії 7. Визначте інструменти грошово–кредитного регулювання Італії в сучасних умовах 	
8	<p>Тема: Грошова і кредитна системи Японії</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідіть історію заснування банку Японії, повноваження його органів управління 2. Порівняйте особливості організації роботи комерційних банків та небанківських фінансових інституцій 3. Визначте інструменти грошово–кредитного регулювання в Японії в сучасних умовах 4. Порівняйте інструменти грошово-кредитної політики України та Японії. 5. Окресліть зарубіжний досвід досягнення фінансової безпеки монетарними важелями. 6. Обґрунтуйте грошово-кредитну складову економічної стратегії Японії. 	6
9	<p>Тема: Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитних систем країн світу</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Польщі. 2. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Румунії. 3. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Угорщини. 4. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Молдови. 5. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Словаччини. 6. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи країн Балтії. 7. Розкрийте необхідність проведення грошових реформ та їх види у європейських країнах. 8. Дослідіть грошово-кредитну політику ЄС. 9. Визначте роль ЄС на міжнародній арені 10. З'ясуйте різновиди сучасних інструментів платежу в Європейському Союзі 11. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи азійських країн (на вибір здобувача). 12. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи країн Африки (на вибір здобувача).. 13. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Китаю. 14. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитних систем країн Латинської Америки (на вибір здобувача). 	9

	<p>15. Дослідіть історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитних систем ісламських країн.</p> <p>16. Порівняйте специфіку діяльності небанківських фінансово – кредитних установ провідних країн світу з країнами, що розвиваються.</p> <p>17. Порівняйте роботу фінансових інституцій провідних країн світу та країн, що розвиваються</p> <p>18. Розкрийте особливості грошових реформ, значення діджиталізації та види електронних грошей</p>	
10	<p>Тема: Грошова і кредитна системи України.</p> <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідіть історичні аспекти грошово-кредитних відносин на території України. 2. Дослідіть гроші та кредитні відносини у період Київської Русі 3. Дослідіть грошово-кредитку систему на землях сучасної України за доби Австро-Угорської імперії 4. Дослідіть грошову систему та реформи у царській Росії. 5. Розкрийте специфіку а роботи банків в період I світової війни. 6. Дослідіть стан грошово–кредитної системи України у складі Російської імперії напередодні жовтневого періоду 1917 р. 7. Розкрийте розвиток грошово-кредитної системи України у складі СРСР. 8. Дослідіть вплив проголошення України незалежною державою на необхідність створення власної грошово-кредитної системи. 9. Порівняйте та схематично відобразіть методи та інструменти грошово-кредитної політики Нацбанку та країн-сусідів (на вибір здобувача) 10. Розкрийте специфіку валютної політики Національного банку України в період російського нападу. 11. Дослідіть стан банківської системи в період російської збройної агресії проти України 12. Порівняйте роботу фінансових установ до та в період російського вторгнення в Україну. 13. Обґрунтуйте план післявоєнної відбудови України та роль провідних країн та міжнародних організацій 	5
Усього годин		45

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

Самостійна робота здобувачів з курсу «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» передбачає виконання двох індивідуальних завдань із запропонованих переліку завдань самостійної роботи та оформлення у вигляді презентації (10-20 слайдів) із обов'язковим представленням результатів виконаних завдань на практичних заняттях; дедлайн їх виконання і захисту – остання пара змістового модуля 1 і 2. За кожне виконане завдання здобувач може отримати мах 5 балів, які можуть бути зменшені за наступні недоліки: неповна (нелогічна) відповідь, недостатньо аргументовано виклад матеріалу, використано застарілі джерела.

Методи навчання

- вербальні методи (лекція, пояснення, бесіда, розповідь, дискусія, демонстрація);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація, візуалізація);
- практичні методи (практичні ситуації);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням онлайн-платформи Moodle.

Система контролю та методи оцінювання

Методи контролю:

- усне опитування;
- письмове (у тому числі фронтальне) опитування;
- тестування;
- перевірка практичних завдань;
- захист результатів виконаних завдань, (у т.ч ІНДЗ, аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті).

Форми контролю:

- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

5 балами оцінюється відповідь студента, який у повному обсязі володіє матеріалом з навчальної дисципліни, обізнаний з усіма поняттями та адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені запитання. При оцінці враховуються вміння аргументувати власні судження теоретичними та фактичними положеннями, а також повне виконання завдань для самостійної роботи.

3-4 балами оцінюється відповідь студента за умови достатньо повного володіння знаннями з навчальної дисципліни. Відповідь повинна бути правильною, обґрунтованою. Одночасно можливі дві-три несуттєві помилки чи деяка неповнота відповіді, кострубатість і скутість у висловленій думці. Завдання для самостійної роботи студент виконав не повною мірою.

3-2 балами оцінюються знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Завдання для самостійної роботи студент виконав частково.

0-1 балом оцінюють відповідь, коли теоретичні й фактичні знання студент відтворює репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу чи порівняння. Завдання для самостійної роботи студент не виконав.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (30 балів за 1 модуль, 20 балів за 2 модуль, 10 балів за ІНДЗ) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ІНДЗ 1	T7	T8	T9	T10	ІНДЗ 2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів, ІНДЗ-індивідуальне навчально-дослідне завдання.

З навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» проводиться семестровий залік в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни, і в терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Залік проходить у формі усного спілкування лектора зі здобувачем по питаннях тем, які були опрацьовані під час аудиторних занять. Також залік може бути проведений у письмовій формі в системі дистанційного навчання MOODLE шляхом виконання 40 тестових завдань (множинний вибір). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, здобувач обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
зараховано	A (90 – 100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання)

Оцінка (кількість балів) за дисципліну (тему, окреме завдання) передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
A (зараховано)	<ul style="list-style-type: none"> – всебічні і глибокі знання навчального матеріалу; – знання щодо теоретичних засад функціонування грошово-кредитних систем; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем відповідної теми (дисципліни). 	<ul style="list-style-type: none"> – вільно виконувати практичні завдання; – використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – давати вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – присутні навички творчого мислення.
B (зараховано)	<ul style="list-style-type: none"> – повні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; – здатність до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – основної, додаткової літератури, рекомендованої програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – успішно виконані передбачені практичні завдання без суттєвих зауважень; – використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
C (зараховано)	<ul style="list-style-type: none"> – достатні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; – здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; 	<ul style="list-style-type: none"> – вдало виконувати передбачені практичні завдання без критичних зауважень; – використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.

	– основної літератури, рекомендованої програмою.	
D (зараховано)	– достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; – основної літератури, рекомендованої програмою.	– виконувати практичні завдання в межах програмних вимог; – допущення неточностей при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не в повній мірі здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
E (зараховано)	– знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – основної літератури, рекомендованої програмою.	– виконувати практичні завдання в межах програмних вимог; – упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не спроможність пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
з можливістю перескладання FX (незараховано)	– не володіння системою знань навчального матеріалу теми, дисципліни; – допущення грубих помилок у відповідях; – недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	– допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання F (незараховано)	– не володіння системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допущення неприпустимих помилок у відповідях; – рівень знань не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового опрацювання дисципліни.	– не вміння вирішувати передбачені темою, програмою практичні завдання; – не вміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни, основні етапи розвитку та типи грошових систем.
2. Кредитна система, її складові елементи.
3. Валютні системи: поняття, призначення та елементи.
4. Інтеграційні процеси у світовій економіці та необхідність регулювання міжнародних валютних та фінансово-кредитних відносин
5. Охарактеризуйте значення участі України у міжнародних фінансових організаціях.
6. Розкрийте роль міжнародних організацій в сучасних умовах
7. Дослідіть становлення та розвиток Європейського Союзу.
8. Україна на шляху до Європейської інтеграції: обґрунтуйте переваги та можливі ризики
9. Державне регулювання грошової сфери.
10. Центральний банк як орган державного регулювання грошової сфери, його функції.

11. Сутність грошово-кредитної політики, її цілі та види.
12. Інституційна основа ГКП. Інструменти грошово-кредитної політики
13. Становлення та розвиток грошової системи США.
14. Формування кредитної системи США.
15. Федеральна резервна система, її становлення та організаційна структура. Спеціальні фінансово-кредитні інститути США та їх роль в економіці США
16. Становлення та розвиток грошової системи Англії
17. Кредитна система Великобританії та її розвиток
18. Банк Англії, його утворення, роль та функції. Діяльність комерційних банків та спеціальних фінансово-кредитних інститутів в сучасних умовах
19. Еволюція грошової системи Франції
20. Особливості розвитку кредитної системи Франції
21. Центральний банк Франції: створення та функції
22. Особливості діяльності комерційних банків Франції.
23. Спеціальні фінансово-кредитні інститути Франції та їх значення
24. Грошово-кредитна політика Франції
25. Еволюція грошової системи Німеччини
26. Особливості розвитку кредитної системи Німеччини
27. Центральний банк Німеччини: створення та функції
28. Особливості діяльності комерційних банків Німеччини.
29. Спеціальні фінансово-кредитні інститути Німеччини та їх значення
30. Грошово-кредитна політика Німеччини
31. Становлення та розвиток грошової системи Італії. Особливості розвитку грошової системи в роки другої світової війни. Грошова система на сучасному етапі.
32. Становлення та розвиток кредитної системи. Банк Італії, організаційна структура, управління, завдання, функції та операції.
33. Комерційні банки Італії: особливості їх організації та операцій. Діяльність спеціалізованих кредитних установ.
34. Становлення та розвиток грошової системи Канади.
35. Кредитна система Канади та її становлення і розвиток. Банк Канади, його функції і операції.
36. Банківські та небанківські фінансові установи Канади.
37. Грошово-кредитна політика банку Канади
38. Особливості розвитку грошової системи та грошового обігу в Японії
39. Особливості розвитку кредитної системи Японії
40. Грошово-кредитна політика центрального банку Японії.
41. Історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Польщі
42. Історичні аспекти та сучасний стан розвитку грошово-кредитної системи Румунії.
43. Закономірності становлення й розвитку грошово-кредитної системи Китаю
44. Дослідіть грошово-кредитну політику ЄС. Визначте роль ЄС на міжнародній арені
45. З'ясуйте різновиди сучасних інструментів платежу в Європейському Союзі
46. Створення і розвиток грошової системи України.
47. Створення кредитної системи України. Створення механізму грошово-кредитного регулювання.
48. Основні етапи становлення НБУ, завдання, функції, структура та керівні органи НБУ
49. Реалізація грошово-кредитної політики НБУ в грошово-фінансовій сфері країни
50. План післявоєнної відбудови України та роль провідних країн та міжнародних організацій

Зарахування результатів неформальної освіти

Зарахування результатів неформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці освітнього компонента відбувається згідно діючого в Університеті «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»

<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>

Здобувач освіти має право на перезарахування результатів неформального навчання в межах дисципліни «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн». Студент може пройти відповідні онлайн-курси на освітніх платформах та/або використати інші варіанти неформальної освіти. Тематика таких методів навчання має відповідати програмі дисципліни та попередньо погоджується з викладачем дисципліни.

Отримані результати навчання подаються на розгляд фахової комісії, яка здійснює їх оцінювання та ухвалює рішення про офіційне визнання.

Рекомендована література:

Основна

1. Федішин М.П., Марич М.Г., Жаворонок А.В., Ковальчук Н.О., Попова Л.В., Абрамова А.С. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю.Федьковича. 2019. 300 с.

2. Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Грошово-кредитні системи в зарубіжних країнах» підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укл. Федішин М.П. Чернівці, 2019. 190 с.

3. Центральний банк і грошово-кредитна політика : навч. посіб. / Н. С. Островська, М. П. Федішин. Чернівці : Наші книги, 2012. 304 с.

4. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб./ З.К. Сороківська., Г.Р. Баянт. Тернопіль:ТНЕУ, 2018. 208с.

5. Банківська система: навчальний посібник / укл.: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2023. 224 с.

Допоміжна

6. Про банки і банківську діяльність :Закон України від 07 груд. 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 01.08.2025).

7. Про Національний банк України: Закон України від 20 трав.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 01.08.2025)

8. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 черв. 2018 року №2473-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> (дата звернення 01.08.2025).

9. Банківська система: навч. посіб. / Д.Д. Полагнин, М.П. Федішин, А.Г. Олексин. 2-ге вид., доповн. і випр. Чернівці.: БДФЕУ, 2015. 380 с.

10. Герасимчук З. В., Корецька Н. І., Різник Н. С, Галушак В. Л. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн : навчальний посібник / З. В. Герасимчук, Н. І. Корецька, Н. С Різник, В. Л. Галушак. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 572 с.

11. Федішин М. П. (2021). Роль міжнародних організацій у забезпеченні макрофінансової стабілізації України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, (2), 11–18. <https://doi.org/10.12345/pmt-issue2-2021-2> (дата звернення: 01.08.2025)

12. Федішин М.П., Павлюк А.О. Особливості антикризового управління банківською системою в сучасних умовах. *Фінансові дослідження: електронний науковий журнал*. Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т. 2018. № 1(4). URL: <http://fr.stu.cn.ua/index.pl?task=arcinf&l=ua&j=14&id=106> (дата звернення: 01.08.2025)

13. Рисін В.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Львів, 2001.

14. Іванов В. М., Софіщенко І. Я. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ.: МАУП, 2001.

15. Реверчук С. К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн : навч.-метод. Львів : Тріада плюс, 2008. 160 с.

16. Лисенков Ю.М., Коротка Т.А. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: підруч./ Лисенков Ю.М. Київ: Зовнішня торгівля, 2005. 205 с.

17. Шамова Л.В. Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: КНЕУ,

2001. 270 с.

Інформаційні-ресурси

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL :<https://bank.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL :<https://mof.gov.ua/uk>
3. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL :
<https://niss.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Інституту світової економіки і міжнародних відносин URL :
<http://www.iweir.org.ua/>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL :<https://www.kmu.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Банку Англії. URL:<https://www.bankofengland.co.uk/>
7. Офіційний сайт Федеральної резервної системи США. URL:
<https://www.federalreserve.gov/>
8. Офіційний сайт Банку Франції. URL: <https://www.aft.gouv.fr/banque-de-france>
9. Офіційний сайт Дойче Банку Німеччини. URL: www.db.com
10. Офіційний сайт центрального Банку Італії. URL: www.bancaditalia.it
11. Офіційний сайт центрального Банку Канади. URL: <https://www.bankofcanada.ca/>
12. Офіційний сайт центрального банку Японії. URL: <https://www.boj.or.jp/en/index.htm/>
13. Офіційний сайт МВФ. URL: <https://www.imf.org/external/index.htm>
14. Співпраця України з МВФ. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mvf> (дата звернення: 01.08.2025).
15. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ua>
16. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції і розвитку. URL:
<http://www.ebrd.com/> (дата звернення: 01.08.2025)
17. Історія національної валюти України : веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36714 (дата звернення: 01.08.2025).
18. Міжнародне співробітництво. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodne-spivrobitnictvo> (дата звернення: 01.08.2025).
19. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану. схвалено Рішенням Ради Національного банку України від 15.04.2022 URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Proekt_MPG_2021-mt.pdf?v=4 (дата звернення 01.08.2025).
20. Співробітництво України з міжнародними інституціями. URL:<https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobotnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami> (дата звернення: 01.08.2025).
21. Концепція щодо підвищення ефективності впровадження спільних з МФО проектів. URL: <https://mof.gov.ua/uk/spivrobotnictvo-shhodo-zaluchannja-finansuvannja-mfo> (дата звернення: 01.08.2025)
22. Підтримка України в період війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/05/10/686844/> (дата звернення: 01.08.2025).

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.